

Het effect van modaliteit van bewijsmateriaal en expertise op ernst en straftoekenning

BACHELOR EINDWERKSTUK CIW

TARA VAN DEN ENGH (3975908)

Begeleider: Anita Eerland

Datum: 31-07-2019

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
1. Aanleiding	3
2. Theoretisch kader	3
2.1 Visueel en tekstueel bewijsmateriaal.....	3
2.2 Expertise	5
2.3 Probleemstelling.....	5
3. Methoden en procedure	7
3.1 Participanten.....	7
3.2 Design	7
3.3 Materiaal.....	7
3.3.1. Pre-test	7
3.3.2. Modaliteit van bewijsmateriaal	8
3.3.3. Ernst en straftoekenning	8
3.3.4. Procedure.....	9
3.4. Data-analyse	9
4. Resultaten	10
5. Discussie	11
6. Literatuurlijst	14
7. Bijlagen	15

Samenvatting

Bewijsmateriaal in de rechtbank komt in veel verschillende vormen voor, van DNA-monsters tot beeldmateriaal en getuigenverklaringen. De manier waarop bewijsmateriaal gepresenteerd wordt, wordt modaliteit van bewijsmateriaal genoemd. Eenieder verwacht dat er door experts, waaronder rechters, goed naar bewijsmateriaal gekeken wordt. Ook wordt er verwacht dat zij een objectieve beoordeling maken over het misdrijf en de verdachte. Dit onderzoek heeft getracht te onderzoeken wat de invloed van modaliteit van bewijsmateriaal en expertise samen is op de ernst van een misdrijf en de straftoekenning. Gruwelijke kleurenfoto's en beschrijvingen van deze foto's werden ingezet als modaliteit van bewijsmateriaal. Expertise werd gemeten door leken af te zetten tegen experts, ofwel de participant bezit expertise over de rechtspraak of niet. Dit onderzoek hanteerde daarmee een 2(modaliteit: foto vs. tekst) x 2(expertise: wel vs. geen expertise) *within- en between subjects design*. Waarbij de afhankelijke variabelen ernst en straftoekenning waren. Uit het onderzoek bleek dat de modaliteit van bewijsmateriaal geen invloed had op zowel de ernst als de straftoekenning. Participanten die kenden bij het zien van een foto geen hogere straf toe en achtten het misdrijf niet ernstiger dan wanneer zij een beschrijving lazen. Daarnaast maakte het geen verschil of de participant wel of geen expertise over de rechtspraak bezit. De geachte ernst en de straftoekenning waren gelijk bij de expertisegroepen, beide groepen beoordeelden het materiaal hetzelfde. Daarnaast hadden modaliteit van bewijsmateriaal en expertise samen geen invloed op de ernst en de straftoekenning.

Keywords: Straftoekenning, ernst, modaliteit van bewijsmateriaal, expertise, rechtspraak

1. Aanleiding

Begin 2019 circuleerde er een filmpje op het internet van de mishandeling van veertienjarige Tommy uit Spijkenisse. Op dit filmpje was te zien hoe Tommy door een groep jongens bruut in elkaar werd geslagen en getrapt. De daders waren duidelijk in beeld in het filmpje en konden hierdoor snel worden opgepakt. Mede dankzij dit visuele bewijsmateriaal werden de jongens veroordeeld voor zware mishandeling. De rechter kon namelijk door dit bewijsmateriaal een goed beeld krijgen van de situatie en kon op deze manier komen tot een passende uitspraak. De informatie die een dergelijk filmpje en ander soort bewijsmateriaal kan bieden, kan rechters helpen bij het vrijspreken of juist veroordelen van een verdacht persoon. De informatie die bewijsmateriaal met zich meebrengt, wordt daarom vaak gebruikt voor bewijsvoering in de rechtspraak. In de rechtspraak wordt gebruik gemaakt van verschillende soorten informatie, ofwel bewijsmateriaal, variërend van DNA-monsters en getuigenverklaringen tot foto's van een misdrijf. De manier waarop bewijsmateriaal gepresenteerd wordt, wordt modaliteit van bewijsmateriaal genoemd. Dit kan worden onderverdeeld in verschillende categorieën; zoals visueel en tekstueel. Visueel en tekstueel bewijsmateriaal staan vaak centraal in rechtszaken en helpen bij het schetsen van een helder beeld van een misdrijf en de betrokken partijen.

Van rechters wordt verwacht dat zij een objectief oordeel vellen over een zaak en de betrokkenen, mede dankzij opgedane kennis tijdens hun opleiding. Deze kennis over de rechtspraak zou rechters of andere professionals bewust moeten maken van de valkuilen die bepaald bewijsmateriaal met zich mee kan brengen. Vaak spelen emoties hierbij een rol (Salerno, 2017). Voornamelijk het tonen van foto's van het slachtoffer en het horen van getuigenverklaringen kan emoties oproepen bij de beoordelaar van het bewijsmateriaal. Emoties zouden in het beoordelingsproces van de modaliteit van bewijsmateriaal geen rol mogen spelen binnen de rechtspraak.

Nu blijkt uit verschillende onderzoeken, voornamelijk afgenomen in de Verenigde Staten (VS), dat de modaliteit van bewijsmateriaal, maar ook het hebben van kennis over de rechtspraak, invloed kan hebben op de besluitvorming van schuld- en straftoekenning (Bright & Goodman-Delahunty, 2006; Dillen & Vanderveen, 2017; Douglas, Lyon & Ogloff, 1997; Salerno, 2017). In Nederland is naar dit effect weinig onderzoek gedaan. Het is daarom interessant om te onderzoeken of in het Nederlandse rechtssysteem gelijke of juist andere effecten optreden in vergelijking met eerder onderzoek. Daarnaast is er ook weinig onderzoek naar de invloed van expertise, ofwel kennis van de rechtspraak, en modaliteit van bewijsmateriaal samen op schuld- en straftoekenning.

2. Theoretisch kader

2.1. Visueel en tekstueel bewijsmateriaal

In dit onderzoek zal gekeken worden naar de invloed van de modaliteit van bewijsmateriaal op ernst en straftoekenning. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van visueel en tekstueel bewijsmateriaal. Tekstueel bewijsmateriaal is een tekstvorm waarin de feitelijke informatie is opgenomen, zoals beschrijvingen van een misdrijf, getuigenverklaringen, demografische gegevens van alle betrokkenen van een zaak, e-mails, etc. (De Rechtspraak, 2019). Onderzoek toonde aan dat beoordelaars bij het bekijken van enkel tekst als bewijsmateriaal, een objectievere beoordeling maakten van het misdrijf en de verdachte minder snel veroordeelden, dan wanneer zij een foto bekeken (Bright & Goodman-Delahunty, 2006; Douglas, Lyon & Ogloff, 1997). In het onderzoek van Douglas, Lyon en Ogloff (1997) werd aangetoond dat wanneer participanten slechts een omschrijving lezen van het misdrijf, dit significant minder impact had op de beoordelaar. Douglas et al. (1997) zetten in hun onderzoek gruwelijke foto's in kleur en zwart-wit af tegen het lezen van een

beschrijving, ofwel enkel tekst. Uit dit onderzoek bleek dat participanten het misdrijf minder ernstig achtten wanneer ze enkel de tekst hadden gelezen ten opzichte van participanten die de foto's zagen. Bright en Goodman-Delahunty (2006) toonden aan dat wanneer een tekst over een misdrijf neutraal en feitelijk gepresenteerd werd aan de participant, de participant minder snel neigde tot het veroordelen van een verdachte. Ook hadden zij in hun onderzoek een tekst van een misdrijf gemanipuleerd, door in deze tekst gruwelijke details te presenteren. Bright en Goodman-Delahunty lieten zien dat wanneer er een tekst werd gepresenteerd die gruwelijk is, dit bij participanten nog minder neiging oproep om een verdachte te veroordelen. Wel achtten participanten een verdachte meer schuldig en hadden zij een grotere neiging om de verdachte te veroordelen wanneer een gruwelijke tekst gepaard ging met een gruwelijke foto. Uit dit onderzoek van Bright en Goodman-Delahunty kwam naar voren dat een gemanipuleerde tekst niet altijd invloed heeft op de beoordelaar van een misdrijf.

Ander onderzoek liet daarentegen zien dat het manipuleren van een tekst wel degelijk effect heeft op het beoordelingsvermogen van participanten (Hustinx & De Wit, 2012; Turell, 2010). Teksten werden bijvoorbeeld levendiger gemaakt of er werd extra nadruk gelegd op bepaalde woorden om een beoordelaar meer te sturen richting een veroordeling of schuldtoekenning. Zo toonde het onderzoek van Hustinx en De Wit (2012) aan dat het levendiger maken van geschreven getuigenverklaringen meer invloed had op de schuldtoekenning van een verdachte, dan wanneer de getuigenverklaring niet verlevendigd werd.

Naast het levendiger maken van teksten hebben andere soorten bewijsmateriaal, zoals visueel bewijs, ook, al dan niet meer, invloed op hoe het bewijsmateriaal beoordeeld wordt (Bright & Goodman-Delahunty, 2006; Douglas, Lyon & Ogloff, 1997). Verschillende onderzoeken toonden aan dat het laten zien van visueel bewijs van een misdrijf in de rechtszaal impact heeft op de schuld- en straftoekenning van de verdachte (Bandes & Salerno, 2014; Bright & Goodman-Delahunty, 2006; Douglas, Lyon & Ogloff, 1997). Het visuele bewijs bestaat o.a. uit voorwerpen, foto's en filmpjes (De Rechtspraak, 2019). Vooral het tonen van gruwelijke kleurenfoto's van een misdrijf beïnvloedt de objectiviteit van de beoordelaar (Dillen & Vanderveen, 2017; Matsuo & Itoh, 2016). Salerno (2017) vond in haar onderzoek dat het tonen van gruwelijke kleurenfoto's, ten opzichte van zwart-witfoto's, zorgde voor een verhoogd gevoel van walging en daarmee ook een verhoogd aantal veroordelingen. Het effect van de zwart-witfoto's was kleiner dan het effect van de kleurenfoto's op de veroordelingen van de verdachte. Edwards en Mottarella (2014) toonden in hun onderzoek aan dat gruwelijke kleurenfoto's van een misdrijf meer impact hadden dan audiofragmenten van een *911-call* op het beoordelen van een verdachte. De foto's en fragmenten dienden beide als bewijs voor hetzelfde misdrijf, maar omvatten niet geheel dezelfde informatie. Op de audiofragmenten van de 911-call was te horen dat de aangeklaagde belde omdat hij zijn vrouw buitenbewustzijn aangetroffen zou hebben in bad. De foto's toonden echter alleen hoe de vrouw met haar verwondingen was aangetroffen. De kleurenfoto's zorgden voor meer veroordelingen van de verdachte en de beoordelaars waren ook standvastiger in hun beoordeling na het zien van een kleurenfoto dan na het beluisteren van een audiofragment (Edwards & Mottarella, 2014). Dit effect werd volgens Edwards en Mottarella veroorzaakt door de negatieve gevoelens die de kleurenfoto's oproepen bij de participanten. Dillen & Vanderveen (2017) toonden in hun onderzoek aan dat participanten heftiger reageerden op gruwelijke kleurenfoto's, dan op neutrale foto's. Overzichtsfoto's van het plaats delict werden getoond als neutrale foto's. De gruwelijke foto's riepen meer walging op bij de participanten, dan de neutrale foto's. Daarnaast onderzochten Dillen en Vanderveen (2017) ook hoe ernstig participanten het misdrijf achtten en welke straf participanten de verdachte zouden toekennen. Gebleken is dat er een relatie is tussen de ernst en de straftoekenning; hoe ernstiger participanten het misdrijf vonden, hoe hoger de straf was die werd toegekend.

Uit de bovenstaande literatuur wordt duidelijk dat visueel en tekstueel bewijsmateriaal elk een verschillend effect kunnen hebben op een beoordelaar. Ondanks dat tekstueel bewijs vaak weinig tot geen effect had op het beoordelingsvermogen van participanten kan het een goede controle variabele zijn om te vergelijken met visueel bewijs. Visueel bewijs, ofwel kleurenfoto's, hebben juist een groot effect op het beoordelingsvermogen. Zoals uit de literatuur blijkt, ontstaat dit effect door onder andere de emotie walging, die gruwelijke kleurenfoto's oproepen. Een andere variabele die mee kan spelen in het beoordelingsproces is de mate van het hebben van kennis over de rechtspraak (Finkelstein & Bastounis, 2010; Hustinx & de Wit, 2012; Martin, Kaplan & Alamo, 2003; Matsuo & Itoh, 2016).

2.2. Expertise

Wanneer een rechter een opleiding heeft gevolgd en ervaring heeft opgedaan in zijn of haar vakgebied, kan hij of zij gezien worden als een expert. Leken, daarentegen, missen deze opleiding en ervaring en daardoor specifieke kennis over de rechtspraak, zoals procedures en regels waar rechters zich aan moeten houden. Uit verschillende onderzoeken bleek dat leken sneller neigen naar een veroordeling van een verdachte dan experts (Finkelstein & Bastounis, 2010; Hustinx & De Wit, 2012; Matsuo & Itoh, 2016). Vaak gaven leken ook een zwaardere straf in vergelijking met experts. Zo toonden Matsuo en Ito (2006) aan dat leken sneller geëmotioneerd raakten en daardoor ook geneigd waren om hogere straffen toe te wijzen aan een verdachte, dan participanten die een opleiding volgden in rechten. Ook Hustinx en De Wit (2012) lieten in hun onderzoek zien dat leken een verdachte eerder schuldig achtten dan experts.

Daarentegen toonde onderzoek aan dat experts niet altijd even constant waren in hun veroordeling (Finkelstein & Bastounis, 2010; Hustinx & De Wit, 2012). Zo lieten Finkelstein en Bastounis (2010) in hun onderzoek zien dat experts juist eerder een verdachte veroordeelden en hogere straffen toewezen dan leken. Dit effect werd in eerste instantie andersom verwacht. Wel toonde dit onderzoek aan dat experts zich minder snel lieten beïnvloeden door andere factoren, zoals emotie, die invloed kunnen hebben op het beoordelingsvermogen. Dit maakt het interessant om leken en experts te vergelijken op straftoekenning in dit onderzoek.

Ook is het interessant dat Hustinx en De Wit (2012) hun onderzoek baseerden op één vorm van bewijsmateriaal, namelijk tekstueel bewijsmateriaal. Andere onderzoeken lieten zien dat de modaliteit van bewijsmateriaal een effect had op de beoordelaar, maar hierin werd de expertise van de beoordelaar niet meegenomen in het onderzoek (Bandes & Salerno, 2014; Bright & Goodman-Delahunty, 2006; Douglas, Lyon & Ogloff, 1997; Edwards & Mottarella, 2014; Dillen & Vanderveen, 2017). Uit de literatuur is gebleken dat er nog maar weinig onderzoek gedaan is dat het effect van beide concepten samen onderzoekt.

2.3. Probleemstelling

Dit onderzoek tracht de bestaande literatuur uit te breiden en inzicht te geven in hoe modaliteit van bewijsmateriaal en expertise van de beoordelaar samen invloed hebben op het toekennen van schuld aan een verdachte van een misdrijf. Onderzoek naar schuld- en straftoekenning binnen de rechtspraak is al veel gedaan. De focus ligt hier echter alleen op het effect van de modaliteit van bewijsmateriaal of op de expertise van de beoordelaar op schuld- en straftoekenning. Het is van belang om dit te onderzoeken om aan te kunnen tonen in welke mate de objectiviteit van de rechters aangetast kan worden tijdens het beoordelen van bewijsmateriaal en veroordelen van een verdachte. Het voorgestelde onderzoek zou bij kunnen dragen aan het Nederlandse rechtssysteem door de valkuilen bloot te leggen die de objectiviteit kunnen schaden. Zo

kunnen rechters en andere experts zich bewust worden van het effect van verschillende soorten bewijsmateriaal. Om dit te onderzoeken is de volgende onderzoeksvraag opgesteld:

Wat is de invloed van de modaliteit van bewijsmateriaal en de expertise van de beoordelaar op de ernst en straftoekenning aan een verdachte van een misdrijf?

Uit de literatuur blijkt dat ernst en straftoekenning in relatie tot elkaar staan. Hoe ernstiger of erger een misdrijf wordt geacht, hoe hoger de straf die wordt toegekend (Dillen & Vanderveen, 2017). Ook blijkt uit de literatuur dat het zien van gruwelijke kleurenfoto's de beoordelaar meer beïnvloedt bij straf- en schuldtoekenning dan andere soorten bewijsmateriaal (Bright & Goodman-Delahunty, 2006; Dillen, Van der Wal & Van den Bos, 2012; Salerno, 2017). Daarnaast komt uit de literatuur voort dat leken een misdrijf vaak hoger bestraffen dan experts (Finkelstein & Bastounis, 2010; Hustinx & De Wit, 2012; Matsuo & Itoh, 2016). Gebaseerd op deze literatuur zijn de volgende hypothesen opgesteld:

Hypothese 1: Participanten die een kleurenfoto van een misdrijf zien, achten het misdrijf ernstiger dan wanneer zij een beschrijving lezen van de foto.

Hypothese 2: Participanten die expertise bezitten over de rechtspraak zullen een misdrijf minder ernstig achten dan participanten die geen expertise bezitten over de rechtspraak.

Hypothese 3: Participanten die geen expertise bezitten over de rechtspraak zullen een misdrijf ernstiger achten wanneer zij een foto of een beschrijving zien, dan participanten die wel expertise bezitten over de rechtspraak

Hypothese 4: Participanten die een kleurenfoto van een misdrijf zien, kennen de dader van het misdrijf een hogere straf toe dan wanneer zij een beschrijving lezen van de foto.

Hypothese 5: Participanten die expertise bezitten over de rechtspraak zullen een misdrijf een lagere straf toekennen dan participanten die geen expertise bezitten over de rechtspraak.

Hypothese 6: Participanten die geen expertise bezitten over de rechtspraak zullen bij het zien van een foto of beschrijving de dader van het misdrijf een hogere straf toe kennen, dan participanten die wel expertise bezitten over de rechtspraak.

3. Methoden

3.1. Participanten

De participanten in dit onderzoek bestonden uit 41 leken en elf experts tussen de 18 en 60 jaar (zie Tabel 1 voor de gemiddelde leeftijden). Hiervan was 40% man en 60% vrouw. Bij de experts was 82% vrouw en 18% man, bij de leken was 44% man en 56% vrouw. Het onderscheid tussen experts en leken is gemaakt door te vragen naar de opleiding. Deze vraag viel onder de vragenlijst naar demografische gegevens, zoals de leeftijd en het geslacht van de participant. Er is hiernaar gevraagd na het participeren in het onderzoek. Voor het werven van experts werd er gekozen voor rechtenstudenten vanaf het tweede of derde opleidingsjaar van de bachelor rechtsgeleerdheid. Verwacht werd dat zij vanaf deze opleidingsjaren genoeg kennis zouden moeten hebben opgedaan om significant te verschillen van leken in kennis van de rechtspraak. Leken zijn geworven via verschillende sociale media, zoals Facebook, en via directe sociale contacten in de omgeving van de onderzoeker. Rechtenstudenten, ofwel experts werden geworven door berichten te plaatsen op verschillende platformen van de Universiteit Utrecht of op Facebook. De platformen van de Universiteit Utrecht waren enkel bestemd voor rechtenstudenten en waren alleen toegankelijk voor hen. Ook werden experts geworven via directe sociale contacten van de onderzoeker.

Tabel 1: *Gemiddelden (en standaarddeviaties) van de leeftijden van leken en rechtenstudenten.*

	Gemiddelde leeftijd (SD)
Experts (n=11)	24.64 (1.75)
Leken (n=41)	32.39 (12.58)
Totaal (N=52)	30.75 (11.62)

3.2. Design

Dit onderzoek werd aan de hand van een experiment uitgevoerd en hanteerde een 2 (modaliteit van bewijsmateriaal: kleurenfoto vs. tekst) x 2 (expertise: wel vs. geen) *within- en between-subjects design*. Modaliteit van bewijsmateriaal werd *within-subjects* getest, de participanten kregen zowel een kleurenfoto als een tekst te zien. Expertise werd *between-subjects* getest. Er werd hierbij gekeken naar een verschil in expertise op het beoordelen van het bewijsmateriaal. Hierin waren de onafhankelijke variabelen de modaliteit van bewijsmateriaal en de expertise van de participant. De afhankelijke variabelen in dit onderzoek waren de ernst en straftoekenning.

3.3. Materiaal en procedure

3.3.1. Pre-test

Er werd een pre-test uitgevoerd samen met vijf andere studenten om te testen welke kleurenfoto's de meeste emotionele impact hadden op participanten. Het testen van deze impact was belangrijk aangezien de mate van gruwelijkheid van een foto en de daar bijbehorende emotie effect kan hebben op het beoordelingsvermogen van de participanten, zoals gebleken uit eerdere literatuur (Bright & Goodman-Delahunty, 2006; Dillen, Van der Wal & Van den Bos, 2012; Salerno, 2017). De pre-test bestond uit veertien participanten met een gemiddelde leeftijd van 36.69 jaar. De steekproef bestond uit drie vrouwen en elf mannen. De participanten werd gevraagd om van twaalf foto's (zie Bijlage 1) een gedetailleerde beschrijving te geven van wat ze op de foto zagen. De beschrijvingen van de pre-test werden in dit onderzoek gebruikt als een referentiekader voor het maken van beschrijvingen van de kleurenfoto's die in dit onderzoek gebruikt werden. Hierna kregen de participanten twintig verschillende foto's te zien, waarvan er zestien gruwelijk en vier neutraal

waren. De foto's zijn online gevonden via Google, door gebruik te maken van o.a. de zoektermen *crimescenes*, *murders* en mishandelingsslachtoffers. Er werd de participanten gevraagd om over deze foto's drie vragen te beantwoorden. Zij moesten op een 7-punts-Likertschaal aan te geven hoe gruwelijk en walgelijk zij de foto vonden en of de foto nare gevoelens opriep. Na het verzamelen van de data is er een betrouwbaarheidsanalyse uitgevoerd om te testen of de drie vragen over gruwelijkheid, walgelijkheid en nare gevoelens hetzelfde meten. Dit werd per foto gedaan. Alle vragen meten bij elke foto hetzelfde construct, hierdoor kon voor elke foto één gemiddelde genomen worden van de drie vragen samen. De opgedane data van deze vragen werd gebruikt om een achttal foto's te selecteren (zie Bijlage 2) dat de meeste emotionele impact had op de participanten. Juist deze foto's werden geselecteerd, omdat er verondersteld werd dat zij de meeste impact zouden hebben op het beoordelingsvermogen van de participanten. Deze foto's zijn daarop weer ingezet in dit onderzoek.

3.3.2. Modaliteit van bewijsmateriaal

Het visuele bewijs bestond uit acht kleurenfoto's van een misdrijf (Bijlage 2), zoals lijken en verwondingen. Deze foto's werden geselecteerd aan de hand van de zojuist genoemde pre-test. De acht gruwelijkste foto's, vanuit de pre-test, werden gebruikt voor dit onderzoek, aangezien zij het grootste effect zouden moeten hebben op het beoordelingsvermogen van de participant, zoals eerder onderzoek heeft uitgewezen (Bright & Goodman-Delahunty, 2006; Dillen, Van der Wal & Van den Bos, 2012; Salerno, 2017). Het tekstuele bewijs bestond uit een beschrijving van de kleurenfoto's. Deze beschrijvingen werden opgesteld aan de hand van de beschrijvingen die in de pre-test werden gegeven. Dit is gedaan zodat de beschrijvingen begrijpelijk zijn voor zowel leken als voor experts. Zowel de foto's als de beschrijvingen werden ingeleid door een korte tekst die de context schetst van het misdrijf.

De participanten bekeken zowel een aantal kleurenfoto's, als beschrijvingen van een misdrijf. Om te voorkomen dat participanten zowel de foto als de corresponderende beschrijving zagen, zijn er twee varianten aan foto's en beschrijvingen gemaakt. Elke variant bevatte vier foto's en vier beschrijvingen. Eerst kregen de participanten twee foto's te zien, gevolgd door twee beschrijvingen, dan weer twee foto's en twee beschrijvingen. Na elke foto of beschrijving werd een tweetal vragen gesteld over de ernst en de straftoekenning. Eén van deze twee varianten werd willekeurig toegewezen aan de participanten. In Bijlage 3 is te zien welke foto's en beschrijvingen horen bij welke variant.

3.3.3. Ernst en straftoekenning

Een tweetal vragen per participant werd ingezet om de ernst en de straftoekenning meten. Ten eerste werd de participant gevraagd aan te geven op een 5-puntsschaal hoe ernstig hij of zij het misdrijf achtte (*1= helemaal niet ernstig*, *5= zeer ernstig*). Ten tweede werd de participant verteld dat een verdachte voor elk misdrijf schuldig bevonden werd, waarop de participant gevraagd werd welke straf hij of zij de verdachte zou toewijzen. De participanten kregen voor elk misdrijf drie antwoordmogelijkheden met straffen die elk verschilden in zwaarte. De straffen werden gecodeerd van 1 tot 3, waarbij 1 voor laagste straf stond en 3 voor de hoogste straf. De gehele vragenlijst is te zien in Bijlage 3.

3.3.4 Procedure

Het onderzoek werd afgenomen aan de hand van een online survey, gemaakt met *Qualtrics*. Voordat het onderzoek begon, werd de participanten duidelijk gemaakt dat de verzamelde data vertrouwelijk behandeld en geanonimiseerd zou worden en dat de deelname geheel vrijblijvend is. Ook werd er een waarschuwing gegeven over dat er schokkende beelden te zien zouden zijn.

De participanten werden willekeurig toegewezen aan de verschillende varianten. Na elke foto of beschrijving werd een aantal vragen gesteld over hoe ernstig de participant het misdrijf achtte en welke straf de participant zou toekennen.

Na het onderzoek volgde nog een korte vragenlijst waarin gevraagd werd naar de demografische gegevens van de participanten en of zij een idee hadden waar het onderzoek over ging. Hierna werd de participant bedankt voor de deelname aan het onderzoek en werd het onderzoek afgerond.

3.4. Data-analyse

De data werd geanalyseerd aan de hand van *IBM SPSS Statistics 26*. Om de data te analyseren werden er twee *one-way repeated measures ANOVA's* uitgevoerd. Er is gekozen voor deze analyse, aangezien deze analyse zowel within- als between-subjects toetst.

4. Resultaten

Om de onderzoeksvraag en de daar bijbehorende hypothesen te beantwoorden, zijn er twee one-way repeated measures ANOVA's uitgevoerd. Dit is gedaan om het effect te vergelijken tussen de modaliteit van bewijsmateriaal op de ernst en straftoekenning van een misdrijf per expertisegroep. Bij het toetsen werd er gebruikgemaakt van een significantiewaarde van $p \leq .05$. In de toetsing zijn de data van 52 participanten meegenomen. Er werden hierbij geen participanten uitgesloten. In Tabel 2 zijn de gemiddelden per expertisegroep van de ernst en de straftoekenning van de beoordeelde foto's en beschrijvingen, ofwel teksten, te zien.

Tabel 2: *Gemiddelden (en standaarddeviaties) van kleurenfoto's en tekst op ernst en straftoekenning per expertisegroep.*

	Experts (n=11)		Leken (n=41)		Totaal (N=52)	
	<i>Ernst</i>	<i>Straftoekenning</i>	<i>Ernst</i>	<i>Straftoekenning</i>	<i>Ernst</i>	<i>Straftoekenning</i>
Foto	4.41(0.66)	2.23(0.44)	4.59(0.40)	2.43(0.43)	4.55(0.47)	2.39(0.44)
Tekst	4.43(0.58)	2.16(0.69)	4.43(0.53)	2.33(0.53)	4.43(0.54)	2.29(0.57)
Totaal	4.42(0.57)	2.19(0.38)	4.51(0.43)	2.38(0.40)	4.49(0.45)	2.34(0.40)

Uit deze ANOVA's is gebleken dat er geen significant verschil is tussen de modaliteit van bewijsmateriaal op de ernst van een misdrijf binnen proefpersonen, ongeacht de mate van expertise die de proefpersonen bezitten, $F(1,50) = 0.85$, $p = .361$. Daarnaast is er geen significant verschil gevonden tussen de modaliteit van bewijsmateriaal op de ernst van een misdrijf tussen proefpersonen, ofwel er is geen verschil tussen leken en experts, $F(1,50) = 0.35$, $p = .555$. Ook is er geen interactie-effect gevonden tussen de modaliteit van bewijsmateriaal en de mate van expertise op de ernst van een misdrijf, $F(1,50) = 1.52$, $p = .224$. Hieruit kan worden opgemaakt dat er geen verschil is in het beoordelen van de ernst van een misdrijf wanneer participanten een tekst lezen of een foto zien van een misdrijf. Zowel een tekst als een foto hebben dezelfde invloed op proefpersonen op het beoordelen van de ernst, ongeacht de mate van expertise.

Uit deze ANOVA's is ook gebleken dat er geen significant verschil is tussen de modaliteit van bewijsmateriaal op de straftoekenning van een misdrijf binnen proefpersonen, $F(1,50) = .62$, $p = .433$. Ook is er geen significant verschil gevonden tussen de modaliteit van bewijsmateriaal en de straftoekenning van een misdrijf tussen de expertisegroepen, $F(1,50) = 1.97$, $p = .166$. Een interactie-effect tussen de modaliteit van bewijsmateriaal en de mate van expertise op straftoekenning is niet gevonden, $F(1,50) = 0.03$, $p = .871$. Dit betekent dat er geen verschil is in het toekennen van een hoge of lage straf bij een misdrijf, ongeacht of participanten een tekst lezen of een foto zien van een misdrijf. Er is hierbij ook geen verschil tussen leken en experts bij de straftoekenning van een misdrijf.

Verder is er explorierend gekeken naar de verzamelde data. Om te kijken of er een samenhang is tussen de modaliteit van bewijsmateriaal en de ernst en straftoekenning van een misdrijf, is er een Pearson-correlatie uitgevoerd. De Pearson-correlatie heeft uitgewezen dat er een sterke positieve correlatie is tussen het zien van een foto en de ernst en straftoekenning van een misdrijf, $r(50) = .53$, $p < .000$. Ook is er een sterke positieve correlatie gevonden tussen het lezen van een tekst en de ernst en straftoekenning van een misdrijf, $r(50) = .68$, $p < .000$. Dit laat zien dat er een sterke samenhang is tussen de modaliteit van bewijsmateriaal en de ernst en straftoekenning van een misdrijf, ongeacht of participanten een tekst lezen of een foto zien.

5. Discussie

Dit onderzoek heeft gekeken naar de vraag: 'Wat is de invloed van de modaliteit van bewijsmateriaal en de expertise van de beoordelaar op de ernst en straftoekenning aan een verdachte van een misdrijf?'. Om deze vraag te beantwoorden werd er aan de hand van modaliteit van bewijsmateriaal (kleurenfoto vs. tekst) en expertise (wel vs. geen expertise) getest of deze invloed hadden op de ernst en straftoekenning. Tegen de verwachting in is er uit de resultaten gebleken dat geen van beide variabelen invloed heeft op de ernst en straftoekenning aan een verdachte.

Verwacht werd dat participanten die een kleurenfoto van een misdrijf te zien krijgen, het misdrijf ernstiger achtten en een hogere straf toe zouden wijzen aan de verdachte, dan wanneer zij een beschrijving lezen van de foto. Uit de resultaten bleek dat dit verschil niet aanwezig is voor zowel de ernst als de straftoekenning. Deze uitkomst sluit niet aan bij eerder onderzoek. Er kan daarmee gesteld worden dat een gruwelijke kleurenfoto niet het verwachtte effect oplevert, zoals in eerder onderzoek wel wordt aangetoond. De literatuur toont meermaals aan dat gruwelijke kleurenfoto's een impact hebben op het beoordelingsvermogen van de participant of beoordelaar (Bandes & Salerno, 2014; Dillen & Vanderveen, 2017; Matsuo & Itoh, 2016; Salerno, 2017). Het afwezige verschil in de modaliteit van bewijsmateriaal zou kunnen komen door de opgestelde beschrijvingen van de foto's. De beschrijvingen zijn gemaakt door beschrijvingen van participanten uit de pre-test en kunnen een meer emotionele lading bezitten dan wanneer de beschrijving opgesteld zou zijn door professionals binnen de rechtspraak. Hierdoor zou het kunnen dat participanten geen of weinig verschil ondervonden in de ernst van een misdrijf en daarom ook een gelijke straf toekenden aan een verdachte bij het zien van een foto en een beschrijving. De literatuur laat zien dat gruwelijke foto's een emotionele reactie opwekken, maar dat een tekst dit niet of in mindere maten doet (Bright & Goodman-Delahunty, 2006; Douglas, Lyon & Ogloff, 1997).

Ook werd er verwacht dat participanten die expertise bezitten over de rechtspraak een verdachte een minder hoge straf toewijzen en het misdrijf minder ernstig achten, dan participanten die deze expertise niet bezitten. Ook hier is geen significant verschil gevonden. De participanten wezen de verdachte dezelfde mate van straf en ernst toe, ongeacht of zij expertise bezitten of niet. Zoals te zien is in Tabel 2 liggen de gemiddelden op de strafmaat en de ernst bij kleurenfoto's en tekst per expertisegroep dicht bij elkaar. De participanten hebben zowel de foto's als beschrijvingen de hoogste mate van ernst en straf gegeven, ongeacht de mate van expertise. Dit zou kunnen wijzen op een *ceiling effect*. Dit betekent dat de onafhankelijke variabelen, modaliteit van bewijsmateriaal en expertise, geen invloed meer hebben op de afhankelijke variabelen. Dit zou kunnen komen door de zojuist genoemde emotionele reactie die kan worden opgewekt door het zien van de gruwelijke foto's en beschrijvingen. Daarnaast toont de literatuur aan dat het bezitten van expertise niet betekent dat er altijd even constant en objectief wordt gehandeld bij het veroordelen van een verdachte (Finkelstein & Bastounis, 2010; Hustinx & De Wit, 2012). Vooroordelen en emoties worden niet altijd uitgeschakeld bij experts, blijkt uit dit onderzoek. Ook zou het missen van een significant verschil kunnen voortkomen uit dat de participanten die wel expertise bezitten te weinig informatie hebben verkregen over het daadwerkelijke misdrijf en beperkt waren in de keuze van de strafmaat om een goede objectieve beoordeling te maken (Levin, Johnson & Chapman, 1991). Participanten kregen in dit onderzoek beperkte informatie, wat geleid zou kunnen hebben tot het zelf invullen van informatie. Gepaard met het zien van kleurenfoto's of lezen van een beschrijving zou dit een hoog inlevingsvermogen kunnen opwekken. Het zien van gruwelijke kleurenfoto's van misdrijven kan bij participanten een hoog inlevingsvermogen opwekken. Het zelf invullen van informatie zou geleid kunnen hebben tot dit inlevingsvermogen en daarbij zouden de bijbehorende emotie getriggerd

kunnen zijn (Dillen & Vanderveen, 2017; Salerno, 2017). Dit zou op haar beurt weer invloed kunnen hebben op het beoordelingsvermogen van de participanten.

De resultaten geven aan dat er geen verschillen zijn gevonden tussen de modaliteit van bewijsmateriaal en expertise op ernst en straftoekenning. Experts beoordelen een kleurenfoto of een beschrijving hiervan hetzelfde als leken dat doen. Een reden hiervoor zou het participantenaantal kunnen zijn. Er hebben slechts elf rechtenstudenten, ofwel experts, deelgenomen aan dit onderzoek. Het lage aantal deelnemende experts tegenover het aantal deelnemende leken (41 participanten) zorgt voor een scheve verdeling van de steekproeven. Dit kan in de toekomst ondervangen worden door meer experts te werven. Wel toont een Pearson-correlatie aan dat er een sterke en positieve relatie is tussen de modaliteit van bewijsmateriaal op ernst en straftoekenning. Dit zou kunnen betekenen dat de modaliteit van bewijsmateriaal invloed heeft op hoe ernstig participanten een misdrijf achten en op de hoogte van de straf die zij toekennen aan een verdacht van een misdrijf. De mate van deze samenhang zou verder onderzocht kunnen worden in vervolgonderzoek. Door de samenhang dieper te onderzoeken zou uitgezocht kunnen worden of andere soorten van bewijsmateriaal ook een sterke samenhang hebben met ernst en straftoekenning. Ook zou er onderzocht kunnen worden of er andere variabelen zijn die de samenhang tussen modaliteit en ernst en straftoekenning versterken.

Daarnaast, zoals eerdergenoemd, wordt er maar weinig informatie rondom de getoonde misdrijven weergegeven en zijn de beschrijvingen van de foto's gebaseerd op leken en niet op juridische feitelijkheid, waardoor participanten het gevoel zouden kunnen hebben dat zij informatie missen en dit er zelf bij verzinnen om een concreter plaatje te creëren. Hierdoor kan het ook emoties genereren bij de participant, ongeacht of zij wel of niet de expertise bezitten over de rechtspraak (Dillen & Vanderveen, 2017; Hustinx & De Wit, 2012; Salerno, 2017). Ook zouden de beschrijvingen te levendig kunnen overkomen op de participant, waardoor zij hun emotie sneller een rol laten spelen, zoals in het onderzoek van Hustinx en de Wit (2012). Er wordt dan minder objectief naar het misdrijf gekeken. Voor vervolgonderzoek zouden de casussen omtrent een misdrijf meer informatie moeten bevatten om een geldige conclusie te trekken over het misdrijf en de verdachte. Zo zou er een beter beeld geschetst kunnen worden van het effect van de modaliteit van bewijsmateriaal.

De resultaten van dit onderzoek laten daarnaast niet zien welke valkuilen er zijn voor het rechtssysteem. Voornamelijk het zojuist genoemde gemis aan experts kan hierbij een rol spelen. Doordat er maar weinig experts deelnamen aan het onderzoek, vergeleken met leken, zijn de resultaten niet representatief voor het daadwerkelijke rechtssysteem, ofwel de resultaten zijn niet generaliseerbaar voor experts.

Op basis van eerdergenoemde conclusies over dit onderzoek, zou er gesteld kunnen worden dat voor vervolgonderzoek emotie als variabele meegenomen zou moeten worden. Emotie speelt een belangrijke rol bij het beoordelen van impact hebbend bewijsmateriaal, zoals gruwelijke misdaadfoto's (Bandes & Salerno, 2014; Dillen & Vanderveen, 2017; Salerno, 2017). In dit onderzoek hebben participanten niet de ruimte gekregen om aan te geven wat voor een emotie het opriep om verschillende soorten bewijsmateriaal, visueel en tekstueel, te beoordelen. Er is daarom ook geen directe verificatie mogelijkheid vanuit dit onderzoek om te zeggen dat het ontbreken aan verschillen daadwerkelijk gelegen zou kunnen hebben aan de emotionele staat van de participanten tijdens het beoordelen van kleurenfoto's of beschrijvingen van deze foto's.

Aangezien veel onderzoek naar de concepten modaliteit van bewijsmateriaal en expertise, voornamelijk in de Verenigde Staten van Amerika is gedaan (Bright & Goodman-Delahunty, 2006; Douglas, Lyon & Ogloff, 1997; Edwards & Mottarella, 2014; Salerno, 2017), zou het ook interessant

zijn om deze concepten grootschalig in Nederland te onderzoeken. Daarnaast zou dit ook vergeleken kunnen worden met de Amerikaanse studies. De uitkomst van dit onderzoek werpt ook nieuwe vragen op over het Nederlandse rechtssysteem en de objectiviteit bij het beoordelen van bewijsmateriaal. Verder onderzoek zou ook de valkuilen kunnen blootleggen binnen het Nederlandse rechtssysteem en daardoor experts en experts in opleiding behoeden voor deze valkuilen.

Vervolgonderzoek zou ook nog in kunnen gaan op nog meer verschillende soorten aan bewijsmateriaal en deze tegen elkaar afzetten. Ook dit zou kunnen helpen om aan te tonen welke effecten bepaalde soorten bewijsvoering hebben op de beoordelaars ervan.

Dit onderzoek heeft zijn beperkingen, maar roept wel nieuwe vragen op over het effect van modaliteit van bewijsmateriaal en expertise op de ernst en straftoekenning. Eenieder die wel eens voor de rechtbank heeft gestaan of ooit daarvoor moet verschijnen wil graag een eerlijke behandeling.

6. Literatuurlijst

- Bandes, S.A. & Salerno, J.M. (2014). Emotion, Proof and Prejudice: The Cognitive Science of Gruesome Photos and Victim Impact Statements. *Arizona State Law Journal*, 46, 1003-1056
- Bright, D. A. & Goodman-Delahunty, J. (2006). Gruesome Evidence and Emotion: Anger, Blame, and Jury Decision-Making. *Law and Human Behavior*, 30(2), 183-202
- De Rechtspraak. (2019). *Juridische begrippen*. Retrieved from <https://www.rechtspraak.nl/Uw-Situatie/Juridische-begrippen>
- Dillen, L. & Vanderveen, G. (2017). Gruwelijke beelden van plaatsen delict: kijkstrategieën, opgewekte emoties en oordeelsvorming. *Tijdschrift voor Criminologie*, 59, 175-193. DOI: 10.5553/TvC/0165182X2017059102010
- Douglas, K. S., Lyon, D. R. & Ogloff, J. R. P. (1997). The impact of graphic photographic evidence on mock jurors' decisions in a murder trial: Probative or prejudicial? *Law and Human Behavior*, 21(5), 485–501. <https://doi.org/10.1023/a:1024823706560>
- Edwards, E. & Mottarella, K. E. (2014). Preserving the right to a fair trial: An examination of prejudicial value of visual and auditory evidence. *North American Journal of Psychology*, 16(2), 397- 414
- Finkelstein, R. & Bastounis, M. (2010). The Effect of the Deliberation Process and Jurors' Prior Legal Knowledge on the Sentence: the Role of Psychological Expertise and Crime Scene Photo. *Behavioral Sciences and the Law*, 28, 426-441. DOI: 10.1002/bsl
- Hustinx, L. G. M. M. & de Wit, E. E. (2012). Kunnen levendige getuigenissen je achter de tralies doen belanden? *Tijdschrift voor Taalbeheersing*, 34(3), 213-228
- Levin, I. P., Johnson, R. D. & Chapman, D. P. (1991). Individual differences in dealing with incomplete information: Judging clinical competence. *Bulletin of the Psychonomic Society*, 29(5), 451-454
- Matsuo, K. & Itoh, Y. (2016). Effects of Emotional Testimony and Gruesome Photographs on Mock Jurors' Decisions and Negative Emotions. *Psychiatry, Psychology and Law*, 23(1), 85-101. DOI: 10.1080/13218719.2015.1032954
- Salerno, J.M. (2017). Seeing red: Disgust reactions to gruesome photographs in color (but not in black and white) increase convictions. *Psychology, Public Policy, and Law*, 23(3), 336-350.
- Turrel, T. M. (2010). The use of textual, grammatical and sociolinguistic evidence in forensic text comparison. *International Journal of Speech, Language & the Law*, 17(2), 211-250
- Van Rijn, J. (2017). *Digitale transformatie in Technologie: Big Data Analytics en Artificial Intelligence*. Retrieved from: <https://www.emerce.nl/achtergrond/digitale-transformatie-technologiebig-data-analytics-artificial-intelligence>

7. Bijlagen

Bijlage 1: Foto's (in volgorde) en hun beschrijvingen vanuit de pre-test

	Foto 1	Foto 2	Foto 3	Foto 4	Foto 5	Foto 6	Foto 7	Foto 8	Foto 9
Participant 1	Overzicht gestolen voorwerpen	Poging van verwijderen geweldsporen	Foto met weggegooid inbrekersgereedschap	Keuken na inbraak	Mishandeling jongman	Foto van plaats geweldsdelict	Foto van een dodelijke steekpartij	Afrekening in het criminele milieu	Foto van pas geboren baby met ademhalingsproblemen
Participant 2	Het is een verzameling zilver of tin.. Ik denk de buit van een inbraak	Hier heeft een misdrijf plaatsgevonden	Materiaal wat bij een inbraak us gebruikt...	Hier heeft een inbraak plaatsgevonden. Alles overhoop gehaald	Deze meneer is slachtoffer van mishandeling. te zien aan aantal zwellingen bloeduitstorting	Ik zie een bloederig spoor.. Er heeft hier een gevecht plaatsgevonden, denk ik	Dit is een dodelijke steekpartij geweest	Iemand die flink geslagen is ...Vorm van agressie	Pasgeboren met zuurstof masker...
Participant 3	Servies dat eruit ziet als zilver werk.	Een vorm van een persoon met mogelijk bloed eromheen en een sleep richting van het lichaam.	Koevoet half verstopt onder de bladeren. Het gele voorwerp kan ik niet plaatsen wat het is	Opgetrokken kasten en lades, heel veel dingen die daaruit zijn getrokken.	Persoon met erg gehavend gezicht. Dikke en blauwe ogen. Bloed op zijn kleding.	Het ziet eruit als bloed op de trap, plint en de muur en een railing van een traplift.	Mevrouw voor het oog niet meer levend door het voorwerp wat uit haar borst te zien is. Daarbij hevige bloedingen gehad	Hevig bloedende neus, waarvan het bloed over zijn gezicht en kleding heen is gekomen.	Klein kindje onder het bloed met mondkapje op. Heftig om te zien!
Participant 4	Op een houten tafel, voor een witte muur veel "echt" zilver, tin en glazen	Binnenruimte in een huis. Bevuilde lichte linoleum vloer. De vorm in het bevuilde gedeelte lijkt op een	Verdorpe eiken bladeren. Nieuwe groene plantjes, Takken. Zwarte koevoet met een rond geel voorwerp ervoor waarop een zwart	Een zwaar overhoop gehaalde keuken met 1 deur en 1	Donkerblond toegetakelde man. Dicht blauw rechteroog.	Trapgat met trapleuning links en rechts een fietsgoot.Muren roze geverfd. 1	Doodgestoken vrouw liggend op zand/stenen. Mes, houten	Gekleurde jongen met veel bloed uit neus, hals en oor. Wit shirt	Zittend kindje met gesloten ogen met een zuurstofmasker op. Zwart haar. Bloed op het hoofd.

	<p>voorwerpen. Kaarsen standaard, vaasjes, peper en zoutstel, onderleggers voor bestek, notenkraker, suikertangen servetringen, schaaltes (dicht en opengewerkt), sauskom, mes, zilverenschaal met blauw glas en kristallenvaas op zilveren voet, tafelbel, servethouders, lepeltjes, zilveren schaal met glazen erop.</p>	<p>lichaam dat zijwaarts ligt. Getrokken streep vanaf de bevuilde plek. Wit ladekastje , 3 lades en 2 open planken. Het kastdeurtje ligt op het kastje naast een fles met groen etiket. Op een van de planken ligt een geel stuk stof. Deur staat op een kier met daarvoor een oranje emmer met stok erin. Daarnaast een zwarte emmer met zwabber. een witte plastic mand met een sok erover. 1 andere sok ligt op de grond voor de mand. Zwarte open vuilniszak met daarnaast een witte staaf/tafelpoot en een wit papiertje op de grond. Witte muren en beige deurstijl.</p>	<p>rondje met daarin een lichte streep staat. In een halve cirkel letters die niet goed te lezen zijn.</p>	<p>raam. Opstaande kastjes en lades. 1 bovendeurtje is er half afgetrokken. Omgevallen kruk en vuilnisemmer met blauwe zak. Veel keukenapparatuur en kookgerei te zien op het aanrecht. Metalen honden etensbakken. Hout kleurige vloer. De inhoud van kastjes op de vloer. Lichtblauw afdruiptje in het gootsteenkastje. Metalen omgekeerde bak met snoer op de vloer. Op de vloer, kartonnen doos, rietenbak, waterflesje, iets roods, etenswaar in een doorzichtige zak met blauwe buitenkant, papier.</p>	<p>Grote rood/gele plek op het voorhoofd. Opgezette rechterwang. Bebloede mond. Geel op de kin. Bloed op een wit overhemd.</p>	<p>muur flink besmeurd. Witte plinten en deurstijlen.</p>	<p>handvat met zilverkleurig uiteinde, links onder borst in de hartstreek gestoken. Veel bloed. Zwart haar. Wit topje, BH bandje en korte blauwe spijkerbroek. Soort grijskleurig armbandje linkerarm. Twee zwarte schoenen boven haar hoofd. Plastic flesje links.</p>	<p>met blauwe kraag en embleem links en tekst voorop. Gesloten ogen met open mond. Opgeschoren haar links.</p>	<p>Groen/witte luier/doek/onderlegger met veel bloed achter het hoofd langs. Donker shirt aan. In een kamer.</p>
--	---	--	--	---	--	---	---	--	--

Participant 5	ik zie verschillende soorten glas- en zilverwerk die gebruikt worden voor het dekken van een tafel	iets wat lijkt op een opgedroogde plas bloed waarvandaan iets naar een andere kamer gesleept is. Er staan ook wat schoonmaak en opruimen spullen in deze ruimte	een crowbar en ik denk een in de grond gestoken schroevendraaier die in het bos liggen	ik zie een overhoop gehaalde keuken waar echt alle laden en kastje leeggegooid zijn. De grond ligt helemaal vol met spullen, maar op het aanrecht staan er nog best een aantal dingen netjes op hun plek	een man die eruit ziet alsof hij hard gevallen is met bijvoorbeeld de fiets of iets dergelijks, omdat hij verschillende schaafwonden op zijn gezicht heeft. Zijn tanden staan ook niet helemaal goed meer en hij heeft twee blauwen ogen	een trapgat met bloed op de treden en muur	een 'dood' meisje die een mes uit haar buik heeft steken met een doorbloed shirt. Ook heeft ze overal opgedroogd bloed. Ik vind het er op de een of andere manier bijna nep uitzien	een jongen met bloed op zijn gezicht dat vanuit zijn neus, oren en een gat in zijn nek naar beneden is gestroomd waardoor zijn shirt doorweekt is met bloed	een bebloed hoofd met een zuurstofmasker op, het lijkt zo'n klein hoofd dat ik bijna denk dat een baby zou kunnen zijn
Participant 6	Zilver en glaswerk.	Veel oud opgedroogd en oud bloed. Zeer waarschijnlijk in de vorm van een lichaam dat verplaatst is, gezien de bloedsporen.	Een koevoet en een fietsbel ergens in waarschijnlijk het bos dan wel de struiken.	Een rommelige keuken. Zeer waarschijnlijk leeggeplunderd door andere personen dan de bewoners.	Een man tussen de 20-35 jaar oud met sporen opgedroogd bloed in het gelaat, zwelling rondom m.n. de rechter oogkas en mogelijk ook letsel van het gebit.	Ogenscheinlijk bloedspoor onderaan de trap.	Een jong dame zeer waarschijnlijk dood gestoken middels een dolk dan wel ander scherp wapen in haar buik/borstholte.	Een getinte jongeman (zeer waarschijnlijk overleden) met meerdere schotwonden rondom het hoofd en zeer veel bloed.	Een bloedend gelaat van een patiënt met een zuurstofmasker op. Onduidelijk te beoordelen wat persoon jong/oud dan wel man of vrouw
Participant 7	Zilver servies en glas	Een afdruk van een lichaam op een vloer met donker oud bloed.	Een fietsbel en een ijzeren staaf ligt in een bos tussen de takjes	Een keuken die overhoop is gehaald.	Een man met een opgezwollen gezicht, blauwe ogen, verwondingen en een beetje bloed	Een trap met bloed erop en bloed op de muur.	Een meisje ligt op de grond met een mes onder haar borst gestoken. Veel bloed op haar shirt en lichaam. Ook zit ze onder het zand	Een getinte jongen met zijn mond open en ogen dicht. Veel bloed rondom zijn mond en oor en shirt	Een hoofd dat onder het bloed zit met een zuurstofmasker. In een ziekenhuis.

Participant 8	Antiek zilverwaar. Schaaltjes, bestek, glazen vaasjes op een houten tafel	Een beige vloer met een donker bebloede afdruk van een lichaam dat is weggesleept. Een wit kasje met drie lades. Een witte wasmand. Twee emmers met waarschijnlijk een zwabber om schoon te maken. Een vuilniszak.	Een koevoet ligt op de grond, misschien een bos. En er ligt een geel balletje erbij. Verder war onkruid en takjes	Een rommelige keuken. Alle kastjes opengetrokken. Misschien ingebroken.	Een man die is mishandeld. Zijn gezicht is in elkaar geslagen. Zwelling aan de ogen, neus en mond. Blauwe plekken bij de ogen. Er zit was bloed op het gezicht en op het shirt.	Bloed op de trap en op de roze muur. Er lijkt een rails van een traplift aanwezig te zijn.	Een vrouw die is neergestoken en op de grond ligt. Waarschijnlijk vermoord. Rondom de steekwond zit veel bloed. Het mes is onder haar borst gestoken.	Een jongeman die misschien vermoord is. Hij zit onder het bloed. Zijn mond staat open en zijn ogen zijn dicht	Een hoofd vol met bloed. De ogen zijn geblurd. Een zuurstofmasker op. Verband achter het hoofd.
Participant 9	Servies op een houten tafelblad. Misschien antiek	Bloed op een vloer, lijkt alsof er een lijk heeft gelegen want het heeft de vorm van een lichaam. Eromheen staan schoonmaakspullen. Lijkt op een badkamer	Koevoet en fietsbel op een bosgrond	Een keuken waarin alles is open getrokken en op de grond is gegooid.	Blonde blanke man met veel verwondingen in zijn gezicht. Gekneusde ogen, dikke rode neus, gezwollen lippen en bloed.	Houten trap mer bloed of vuil. Ook op de muur.	Vrouw dat op de grond ligt met een mes in haar buik. Veel bloed op haar shirt. Ze ligt ergens in het zand. Ze lijkt dood	Donkere jongen met bloed op de kleren, mond, hals en oren	Bebloed hoofd van een man. De ogen zijn vervaagd. Met een masker voor de mond
Participant 10	allemaal antieke dingetjes	een lijk dat is verdwenen, er ligt nog wel bloed	een koevoet en een ander dingetje, in het bos	een grote ravage. lijkt alsof er ruzie of een aardbeving is geweest	een in elkaar geslagen man	een bloederige trap	een neergestoken vrouw	iemand met een schotwond in zn nek, veel bloed	een baby die ergens slachtoffer van is geworden. hij heeft veel veel bloed en een beademingsmasker. hij is geanonimiseerd
Participant 11	Een tafel met een aantal glazen, en metalen snuisterijen. In de bovenste rand staan verspreid een tiental metalen kaarshouders. In hun midden staat een glazen beker met een	Een smerige, lichte vloer, waar een donker-rood- zwarte vloeistof op ligt. Het patroon waarin deze vloeistof ligt lijkt op een menselijk silhouet naast een kast of ladeblok. Om dit blok heen, en het beeld uit zijn sleepsporen te zien van dezelfde	Een stuk bosgrond, met kleine groene plantjes, afgebroken takken van verschillende formaten, dode bladeren en andere algemene bosverschijnselen. Hierin ligt diagonaal een zwart breekijzer. Het onderste gedeelte verdwijnt in de bladeren en takken. Daarnaast ligt een rond geel object met een zwart symbool erop, met een ronde vorm en	Een keuken met raam naar buiten waarbij de kasten en laden opengetrokken zijn. Bij in ieder geval een kastje is een van de scharnieren losgekomen.	Een man met een lichte snor van lichtbruin haar. Lichtbruin haar dat in de war zit. Opgezwollen neus, en lippen. Neus is erg rood. Op tanden is	Trap naar beneden, licht roze muren, in de trap zit een hoek naar links. Op de achterste muur zitten aan de onderkant rode vlekken en spetters. De traptreden zijn van hout.	Lijkt op een dode vrouw wiens bovenlichaam is doorstoken door een voorwerp. Gezicht is afgewend van de foto. Ze draagt een lich, mouwloos	Een jong persoon met bijna gesloten ogen in een slappe houding. Uit zijn neus, zichtbare oor en mond lopen ogenschijnlijk grote hoeveelheden bloed.	Bloederig hoofdje met weinig haar, dichte of, gebrek aan ogen, en een doorzichtig plastic masker over de neus. Het hoofdje wordt omhoog gehouden en ondersteund door een stuk lichtblauw en wit gestreept stof dat met bloed besmeurd is.

	<p>reliëf. Verder zijn er een tiental schalen, bordjes en kommetjes. 3 hiervan zijn van glas, Een hiervan heeft een metalen lepeltje erin. Daarnaast is er in de onderste rij een metalen mes, metalen notenkraker en lepeltje. Helemaal rechts liggen twee metalen tangen. Daarnaast zijn nog enkele kleinere niet herkenbare objecten.</p>	<p>vloeistof. Een tweetal emmers met witte stelen eruit stekend staan tegen de achtermuur, een hiervan is oranje en beplakt met een witte, vierkante sticker, en een gele, driehoekige sticker die half zichtbaar is en waar in het zwart op geschreven is. Verder is een vuilniszak en daarachter een witte wasmand te zien. Over de rand van deze lage wasmand lijken meer vuilniszakken te hangen.</p>	<p>een gele streep, horizontaal in het midden. Hierboven staat met een ronding een zwarte tekst geschreven.</p>	<p>Een elektrisch apparaat, een losse kast, prullenbak, en allerlei keukenartikelen zijn over de vloer in het rond gegooid.</p>	<p>iets zwarts te zien. Rechter oog is bijna dicht en blauw. Op kin, bij het linkeroog, bogen op de neus en op de linkerhelft van het voorhoofd zitten bloedvlekken.</p>		<p>hemd, dat zwaar roodverkleurd is, en gescheurd waar het voorwerp haar doorboort. Ze lijkt een erg korte donkerblauw spijkerbroek aan te hebben, welke licht bedekt is met zand. Wat zichtbaar is van haar huid is besmeurd met wat bloed lijkt, en zand. Naast haar op de grond ligt een leeg, plat flesje coca-cola en is een tweetal schoenen te zien.</p>	<p>Voldoende om zijn lichtgekleurde polo te doordrenken. Het midden van zijn borst is, op het blauwe logo van de polo na, erg rood, meer naar de buitenkant wordt het lichter. De schouders zijn bijna smetteloos. Op zijn linkerborst zit het logo van een schild met drie symbolen, waarvan de meest zichtbare een geel-goud anker is op een veld van rood. Deze beslaat de hele rechterkant van het schild.</p>	
Participant 12	<p>Zilverwerk, servies, vaas en kandelaars</p>	<p>Een vlek die uitgesmeerd is. 2 mopwagens. Vuilniszak en wasmand er naast. Witte kast met 3 lades en kastdeuren erbovenop</p>	<p>Koevoet op de grond tussen blaadjes en takken. Ook iets geels wat ik niet goed kan zien wat het is</p>	<p>Overhoop gehaalde keukens. Kastdeuren en lade open. Omver gestoten prullenbak en kastrolley. 1 kastdeur verbogen en 1 kastdeur geheel verwijderd</p>	<p>Gehavende man. Schuurplekken op kin, wang en voorhoofd. 2 blauwe ogen</p>	<p>Bloed spetters op de muur en traprede. Rails van rolstoellift</p>	<p>Vrouw waar een handvat uitsteekt van onder haar linkerborst. Liggend op het strand of zand</p>	<p>Man met wonden in nek en hoofd. Bloed uit oor, mond en neus waardoor het shirt onder het bloed zit</p>	<p>Bebloed hoofd met mondmasker</p>

				van de hangkast					
Participant 13	Een grote verzameling aan zilveren serviesgoed; borden, schalen, kandelaars, een mes, een vaas. Alles op een houten tafelblad.	Een rood-bruine vlek, vermoedelijk modder of bloed op een beige vloer. Rechts daarvan een zwarte vuilniszak en een witte wasmand, waar twee sokken bij liggen. Daarnaast een oranje dweilemmer met een stok en een zwarte emmer met een andere stok (vermoedelijk een dweil). Links van de vlek, die is uitgesmeerd naar een deuropening, staat een wit kastje met drie lades.	Een koevoet in een bosachtig ondergrond van bladeren en plantjes. Naast de koevoet staat een schroevendraaier in de grond geprikt.	Een overhoop gehaalde keuken. Kastdeurtjes zijn ontwricht, laden zijn opengetrokken. Een kruk is omgegooid en over de vloer ligt allerlei keukengerei verspreid, met daartussen een magnetron. Met kookgerei hangt echter nog wel netjes aan de roede boven het raam en de pannen staan opgestapeld op het fornuis.	Journalist Wilfred de Bruijn, die is mishandeld in Parijs. Een blauw oog, gebroken tanden, schaafwond op zijn voorhoofd. Diverse andere schaafplekken in zijn gezicht.	Een wenteltrap die naar linksonder draait. Links een armleuning, rechts een geul. Onderaan, bij de deuropening een rode vlek.	Een kind/vrouw op een zanderige ondergrond met een mes onder haar linkerborst. Rechterarm besmeurd met bloed en zand.	Een getinte jongeman met bloed uit zijn linker oor en uit zijn neus. Kort getrimd haar met dunne bakkebaarden. Zijn witte polo is doordrenkt met bloed.	Een jong kind (baby) met bloed op het hoofd en een zuurstofmaskertje op. Net geboren en daarom nog onder het bloed?
Participant 14	Een groot antiek serviesset	Gestold bloed met daarin de afdruk van een lichaam dat er is weggesleept.	Een koevoet die in het bos is achtergelaten	Grote ravage in de keuken, met kastdeuren die uit hun voegen zijn getrokken, kastjes die zijn omgegooid en de inhoud van de kastjes eruit. Alsof er een overval heeft plaatsgevonden	Iemand die in aanraking is gekomen met zinloos geweld, in zijn geval vanwege zijn homoseksualiteit. Grote verwondingen aan zijn voorhoofd, ogen	Flinke bloedsporen in het trappenhuis, alsof iemand zwaar bloedend van de trap is gevallen en tegen de muur is gebotst. Veel bloed.	Een jonge vrouw die vermoedelijk doodgestoken is met een mes tussen haar ribben.	Een jonge man die buiten bewustzijn is en hevige bloedingen, met wonden bij zijn neus, in zijn hals en oor	Een zwaar gewonde baby, onder het bloed en aan de beademing

	Foto 10	Foto 11	Foto 12
Participant 1	Bloederige geweldsfoto	Gevolgen van teveel alcoholgebruik	Bewijs van inbraaksporen voordeur
Participant 2	Flinke mishandeling ! Virn van geweld..	Komen te vallen.. ongeluk gehad.. Ik denk geen gevolgen van mishandeling...	Poging tot inbraak.. Dit zijn braaksporen.
Participant 3	Een toegetakeld mevrouw, met opgezwollen gezicht en bloed sporen over het gehele gezicht.	Persoon onder de rode stippen. Met zoals ik het eruit vind zien een bloederige neus en blauwe ogen.	Braak sporen. Mogelijke (poging) van inbraak met behulp van een hulpmiddel.
Participant 4	Een mishandelde vrouw gekleed in een donkerrood gebloemd gewaad. Zwart haar uit het gezicht naar achter gedaan. Ze ligt oop een lichtblauwe doek. Veel bloed op haar gezicht. Gezwollen bovenlip. Rode plekken op het gezicht. Ze ligt met haar ogen dicht. Zwarte snoeren achter haar hoofd.	Zwaar toegetakeld manspersoon. Ontblote schouders. Veel bloed bij linker neusgat Donker haar. Bloed gestippeld over het gezicht. Rechteroog open, linker half gesloten en ergblauw. Oorbelletje linkeroor	Een wit geschilderde deurstijl waarop met grof geweld is ingehakt. Er steken drie schroeven uit. Kettinkje waarmee een deur van binnen afgesloten kan worden. Entree van een huis/ruimte met bruinrood kleurige plavuizen tegels op de grond een radiator aan de muur met iets zwarts daarboven. Witte gestucde muren Een stukje (buiten) muur met donkerkleurige geglazuurde bakstenen met een grijze voeg ertussen.
Participant 5	een meisje met opgezwollen gezicht en allemaal overgebleven bloedresten van een niet echt zichtbare wond. het lijkt wel alsof ze in het ziekenhuis ligt.	een man/vrouw dit vind ik moeilijk te zien door de verwondingen aan het gezicht. Het ziet er naar uit dat deze persoon zwaar in elkaar geslagen is met als resultaat verschillende verwondingen aan de neus, kaak en de rest van het gezicht	een kapotte deurpost waardoor het lijkt alsof de deur opengebroken is
Participant 6	Een jonge dame met een zeer waarschijnlijk aziatisch blousje aan, met verwondingen en oud bloed in het gelaat met name rondom het linkeroog en het voorhoofd.	Een persoon met splinterbloedingen in het gelaat en een zwelling rondom het linker oog.	Een aangetaste deurpost, zeer waarschijnlijk geforceerd met gereedschap en grof geweld.
Participant 7	Een vrouw met opgezwollen gezicht en verwondingen met opgedroogd bloed	Een jongen met een wond op zijn gezicht en veel bloedspetters	Rand van een deurpost dat beschadigd is

Participant 8	Een jonge vrouw ligt in een ziekenhuisbed met verwondingen aan haar gezicht. Zwellingen aan de mond en ogen. Opgedroogde bloedsporen op gezicht. Ze draagt een blouse met bloemen. Haar ogen zijn dicht.	Een man met een wond naast zijn neus. Een oog zit een beetje dicht. Veel bloedspetters op het gezicht. Oorbelt in zn oor.	Poging tot inbraak. Rand is beschadigd, het hout steekt uit.
Participant 9	Meisje dat in haar gezicht is geslagen. Oude bloedresten over het gezicht. Ze lijkt bewusteloos met haar ogen gesloten	Wellicht een schotwond in het gezicht en veel spetters bloed eromheen	Beschadigd hout van een deurpost
Participant 10	een vrouw die ergens slachtoffer van is geworden, hoofdwond en buiten westen	een gewond persoon	een doorbroken deur
Participant 11	Een vrouw die van Aziatische oorsprong lijkt te zijn met een rood kledingstuk waarop roze bloemen en een goud-geel patroon afgebeeld zijn. Haar ogen zijn gesloten, over haar gezicht loopt bloed. Van haar voorhoofd over haar gehele linker wenkbrauw, langs de linkervleugel van haar neus omlaag, over haar lippen. Op haar linkerwang loopt een tweede spoor dat zich vertakt op de hoogte van haar lippen. Haar zwarte haar is opgestoken maar is verward.	Een persoon met een bloederige mond, oor en hevige bloeding uit de neus met wat op een dichtgeslagen blauw oog lijkt	Een houten doorgang van buiten naar binnen, naar waarschijnlijkheid het houten kozijn van een deur waarvan twee delen versplinterd zijn. Een deel is zwaar beschadigd, een klein stuk daaronder is een lichtere beschadiging. Achter de doorgang is een tegelvloer met roodbruine tegels en witte muren. Voor de doorgang is een deel van een muur met groen geglazuurde stenen zichtbaar
Participant 12	Persoon met vereendingen aan het hoofd met opgedroogd bloed. Opgezwollen oog	Man met neuswond en blauw oog. Ook wonden op de schouder en oor	Deurpost met houtschade en groene bakstenen muur
Participant 13	jonge vrouw in een ziekenhuisbed. gewond aan het hoofd, waardoor	Persoon met een blauw oog en een gebroken neus waar bloed uit komt. Gezicht	Een houten, witte deurpost met splinters. Vermoedelijk braaksporen.

	het bloed over haar gezicht is gelopen. Jukbeen links is gezwollen. Haar blouse met bloemen lijkt nog schoon.	ondergespetterd met bloedspatten. Linkeroor lijkt ook beschadigd.	
Participant 14	Een vrouw buiten bewustzijn (of erger) met flinke gezichtswonden	Een man met behoorlijke gezichtsverwondingen, met name een grote bloeduitstorting naast zijn neus.	Schade aan een deurpost, versplinterd hout. Alsof de deur met geweld uit zijn voegen is getrokken

Bijlage 2: De acht geselecteerde foto's met de gemiddelden

Gemiddelde: 6.30

Gemiddelde: 6.20

Gemiddelde: 5.44

Gemiddelde: 5.64

Gemiddelde: 6.10

Gemiddelde: 5.72

Gemiddelde: 5.50

Gemiddelde: 5.72

Survey Flow

Block: Default Question Block (1 Question)

Block: Block 1 (1 Question)

Block: Block 4 (1 Question)

BlockRandomizer: 1 - Evenly Present Elements

Block: Block 10 (24 Questions)

Block: Block 11 (24 Questions)

Block: Block 7 (4 Questions)

Standard: Block 6 (1 Question)

Page Break

Start of Block: Default Question Block

Q1

Beste deelnemer,

Welkom bij mijn onderzoek voor mijn Bachelor Eindwerkstuk van de faculteit Geesteswetenschappen aan de Universiteit van Utrecht. Voordat u begint aan het onderzoek, wil ik u vragen onderstaande introductie goed door te lezen.

U zal straks een aantal bewijsstukken van misdrijven te zien krijgen. Lees deze goed door en bekijk rustig alle informatie die u gegeven wordt. Deze bewijsstukken kunnen beeldmateriaal bevatten die als schokkend kunnen worden ervaren. Mocht u zich niet prettig voelen om in dit onderzoek te participeren, mag u op elk willekeurig moment stoppen.

De data die worden verzameld aan de hand van dit onderzoek zullen vertrouwelijk behandeld worden en anoniem blijven. Dit onderzoek zal ongeveer 15-20 minuten duren.

Klik verder voor de toestemmingsverklaring.

End of Block: Default Question Block

Start of Block: Block 1

Q4 Geeft u toestemming voor het gebruik van uw gegevens in dit onderzoek?

Ja (1)

Nee (2)

Skip To: End of Survey If Geeft u toestemming voor het gebruik van uw gegevens in dit onderzoek? = Nee

End of Block: Block 1

Start of Block: Block 4

Display This Question:

If Geeft u toestemming voor het gebruik van uw gegevens in dit onderzoek? = Ja

Q8 U zult nu bewijsstukken te zien krijgen van misdrijven. Na het zien en lezen van de bewijsstukken zal u een paar vragen gesteld worden over het misdrijf.

End of Block: Block 4

Start of Block: Block 10

Q9 Een vrouw is op brute wijze van de trap geduwd en heeft tijdens de val meerdere hoofdonden opgelopen. Ze is achtergelaten met deze verwondingen en is doodgebloed.

Page Break

Q10 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (3)	Neutraal (4)	. (5)	Zeer ernstig (6)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q11 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een levenslange gevangenisstraf (1)
 - Een gevangenisstraf van 20 jaar (2)
 - Een gevangenisstraf van 10 jaar met een kans op vervroegde vrijlating bij goed gedrag (3)
-

Page Break

Q5 Een jonge vrouw is dood aangetroffen in haar slaapkamer. De vrouw is doodgeschoten terwijl zij in haar bed lag te slapen.

Page Break

Q6 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (2)	☐	☐	☐	☐	☐

Q7 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Levenslange gevangenisstraf (1)
- Een gevangenisstraf van 15 jaar (2)
- Een geldboete van de vijfde categorie (€83.000) (3)

Page Break

Q54 Een jonge man is tijdens het uitgaan aangevallen met een mes. De man heeft ernstige verwondingen opgelopen op zijn rug en is opgenomen in het ziekenhuis. De man heeft drie grote, diepe sneeën van tussen de 20 en 30 centimeter. Deze sneeën lopen allemaal door zijn tatoeage heen op zijn rechter schouderblad. Daarnaast heeft de man ook nog een open wond op zijn achterhoofd.

Page Break

Q42 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q43 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 12 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 5-10 jaar (2)
- Een geldboete van de vijfde categorie (€83.000) (3)

Page Break

Q42 Een jonge vrouw, gekleed in een witte top en een korte spijkerbroek, is gevonden op het strand. De vrouw is een dodelijk slachtoffer geworden van een steekpartij. De vrouw is liggend op haar rug gevonden. Het mes waarmee de vrouw gedood is, stak uit onder haar borst. De witte top van de vrouw was doordrenkt in een grote hoeveelheid bloed en had zij plekken met opgedroogd bloed op haar armen en benen.

Page Break

Q43 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q44 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 15 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 10 jaar (2)
- Een geldboete in de vijfde categorie (€83.000) (3)

Page Break

Q33 Een mannelijk slachtoffer van een steekpartij is gevonden in zijn huis. De man is aan de verwondingen overleden.

Page Break

Q34 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q35 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 15 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 12 jaar (2)
- Een gevangenisstraf van 5-10 jaar (3)

Page Break

Q41 Een getinte jonge man is opgenomen in het ziekenhuis met ernstige verwondingen aan het gezicht. Hij slachtoffer geworden van een straatgevecht, waar hij zelf ook een aandeel in heeft gehad.

Page Break

Q55 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q56 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 12 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 5-10 jaar (2)
- Een geldboete van de vijfde categorie (€83.000) (3)

Page Break

Q45 Een jong kind is opgenomen in het ziekenhuis met zware verwondingen aan het hoofd en gezicht. Het kind is slachtoffer geworden van mishandeling. Het kind had bloed op het hoofd en gezicht en moest wegens zuurstofgebrek aan het zuurstof gelegd worden.

Page Break

Q46 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q47 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 12 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 10 jaar (2)
- Een geldboete in de vijfde categorie (€83.000) (3)

Page Break

Q48 Een getinte jonge man is bewusteloos gevonden op straat. De man heeft schotwonden en meerdere verwondingen aan het gezicht en hoofd opgelopen. Er kwam bloed uit zijn neus en mond. In zijn nek heeft hij een wond die wijst op een schotwond. Ook uit zijn oren kwam bloed. En op het hoofd is een open wond gevonden. De man droeg een wit met donkerblauwe polo. Deze was doordrenkt met een grote hoeveelheid bloed.

Page Break

Q49 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q50 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 12 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 5 jaar en een geldboete (2)
- Een geldboete van de vijfde categorie (€83.000) (3)

End of Block: Block 10

Start of Block: Block 11

Q15 Een jonge vrouw is gevonden op het strand. De vrouw is een dodelijk slachtoffer geworden van een steekpartij.

Page Break

Q18 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q19 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 15 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 10 jaar (3)
- Een geldboete van de vijfde categorie (€83.000) (4)

Page Break

Q21 Een jong kind is opgenomen in het ziekenhuis met zware verwondingen aan het hoofd en gezicht. Het kind is slachtoffer geworden van mishandeling.

Page Break

Q22 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q23 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 12 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 10 jaar (2)
- Een geldboete in de vijfde categorie (€83.000) (3)

Page Break

Q39 Een vrouw is op brute wijze van de trap geduwd en heeft tijdens de val meerdere hoofdwonden opgelopen. Ze is achtergelaten met deze verwondingen en is doodgebloed. De vrouw is onderaan de trap gevonden, gekleed in een donkerblauwe trui en een witte broek. Haar hoofd lag nog op de trap en haar voeten in de gang op de begane grond. De vrouw had blote voeten besmeurd met bloed. Onderaan de trap lag er een grote hoeveelheid bloed, op de trap en de vloer. Daarnaast is er in het trapgat op de muur bloed gevonden.

Page Break

Q40 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q41 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een levenslange gevangenisstraf (1)
- Een gevangenisstraf van 20 jaar (2)
- Een gevangenisstraf van 10 jaar met kans op vervroegde vrijlating (3)

Page Break

Q51 Een mannelijk slachtoffer van een steekpartij is gevonden in zijn huis. De man is aan de verwondingen overleden. De man werd liggend op zijn rug gevonden op de keukenvloer. De man droeg een blauw shirt met witte strepen en een spijkerbroek. Links van hem lag een mes met een zwart heft. Op de vloer lagen bloeddruppels en vegen. De kleren van de man waren doordrenkt met een grote hoeveelheid bloed.

Page Break

Q52 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q53 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 15 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 12 jaar (2)
- Een gevangenisstraf van 5-10 jaar (3)

Page Break

Q25 Een getinte jonge man is bewusteloos gevonden op straat. De man heeft schotwonden en meerdere verwondingen aan het gezicht en hoofd opgelopen.

Page Break

Q26 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q27 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 12 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 5 jaar en een geldboete (2)
- Een geldboete van de vijfde categorie (€83.000) (3)

Page Break

Q37 Een jonge man is tijdens het uitgaan aangevallen met een mes. De man heeft ernstige verwondingen opgelopen op zijn rug en is opgenomen in het ziekenhuis.

Page Break

Q38 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q39 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 12 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 5-10 jaar (2)
- Een geldboete van de vijfde categorie (€83.000) (3)

Page Break

Q57 Een getinte jonge man is opgenomen in het ziekenhuis met ernstige verwondingen aan het gezicht. Hij is slachtoffer geworden van een straatgevecht, waar hij zelf ook een aandeel in heeft gehad. Hij heeft meerdere hechtingen gekregen aan de linker kant van het gezicht. Deze hechtingen zijn geplaatst in de wangen, boven de lippen, naast de neus en het linkeroog en wenkbrauw. Het linkeroog van de man is dicht door een zwelling en meerdere wonden rondom het oog.

Page Break

Q58 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q59 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een gevangenisstraf van 12 jaar (1)
- Een gevangenisstraf van 5-10 jaar (2)
- Een geldboete van de vijfde categorie (€83.000) (3)

Page Break

Q36 Een jonge vrouw is dood aangetroffen in haar slaapkamer. De vrouw is doodgeschoten terwijl zij in haar bed lag te slapen. Zij is aangetroffen op haar rechterzij en haar linkerhand onder haar hoofd. De vrouw heeft een schotwond in de linkerzijde van haar hoofd. Het gezicht van de vrouw is bedekt in een grote hoeveelheid bloed. Daarnaast is er ook een grote hoeveelheid bloed gevonden op het hoofdkussen en bloedsporen op de dekens.

Page Break

Q37 Hoe ernstig acht u dit misdrijf?

	Helemaal niet ernstig (1)	. (2)	Neutraal (3)	. (4)	Zeer ernstig (5)
Ik vind dit misdrijf (1)	☐	☐	☐	☐	☐

Q38 Er is een verdachte opgepakt voor dit misdrijf. De verdachte wordt schuldig geacht voor het plegen van dit misdrijf. Op basis van de zojuist verkregen informatie over dit misdrijf, welke straf zou u de verdachte toewijzen?

- Een levenslange gevangenisstraf (1)
- Een gevangenisstraf van 15 jaar (2)
- Een geldboete van de vijfde categorie (€83.000) (3)

End of Block: Block 11

Start of Block: Block 7

Q61 Wat is uw geslacht?

Man (1)

Vrouw (2)

Anders, namelijk: (3) _____

Q62 Wat is uw leeftijd?

Q63 Welke opleiding volgt u of heeft u genoten?

Page Break _____

Q64 Waar denkt u dat dit onderzoek over gaat?

End of Block: Block 7

Start of Block: Block 6

Q66 Dit is het einde van het onderzoek. Bedankt voor het deelnemen!

Klikt u verder om het onderzoek af te sluiten.

End of Block: Block 6
